

**Аналіз сучасних трендів управління ризиками
в логістичній діяльності підприємства**

Демченко Ганна Володимирівна

к.е.н., доцент кафедри менеджменту, логістики та інновацій,

**Харківського національного економічного університету імені Семена
Кузнеця**

В умовах воєнного стану питання управління ризиками, зокрема у сфері логістичної діяльності, стають надзвичайно важливими. Криза, викликана воєнними діями на території України, окупація частини територій, продемонструвала, що економічне та політичне середовище може швидко змінювати зовнішні умови роботи логістичних підприємств. Ці зміни призвели до появи негативних факторів, які дестабілізували економічну безпеку підприємств, створили нові економічні ризики та змусили галузь знизити темпи розвитку, адже скоротились залізничні, морські перевезення, припинились авіаперевезення, що збільшило навантаження на перевезення суходелом. Найбільш важливим в імпорті товарів став автомобільний транспорт. У вересні автомобілями до України було доставлено 1 млн. т вантажів, що становить 54% від загального імпорту товарів [2].

Серед основних ризикових факторів, що найбільше вплинули на бізнес-процеси в сфері логістики, можна виділити наступні:

знищення близько 30% складських комплексів у Київському регіоні, змусило більшість крупних підприємств переорієнтуватися на західні, більш безпечні регіони, а саме на найбільш розвинений Львівський. Зазначена проблема призвела до зміни концепції щодо зберігання готової продукції або її надлишків на складі. Наразі відбувається відмова від накопичення продукції, набуває актуальності швидке відвантаження з метою мінімізації втрат у разі можливої атаки на склади;

ускладнення логістичних перевезень через збільшення кількості блок-постів та запровадження «комендатської години»;

велика нестача залізничних переходів в прикордонних регіонах України обмежує обсяги експорту та імпорту залізничним транспортом;

нестача кадрів через мобілізацію і міграцію, що ускладнює процес пошуку водіїв, також являє собою один з найпотужніших негативних факторів, що впливає;

погіршення стану дорожнього полотна;

зростання вартості пального та курсу валют.

Зазначені фактори негативного впливу свідчать про необхідність формування ефективної системи ризик-менеджменту на логістичних підприємствах.

Українська логістична система в цілому адаптувалася до нових реалій і успішно функціонує в умовах воєнного стану. Галузь відновлюється й інтегрується у транспортно-логістичну європейську та глобальну мережу. Вагомий внесок у розбудову української логістики додають вітчизняні агропромислові холдинги, торговельно-виробничі компанії та девелопери. Усупереч складним обставинам, в Україні зводяться нові перевалочні комплекси, відбувається модернізація складських хабів та автомобільних парків [4].

Отже, до головних напрямів мінімізації негативного впливу ризикових подій на логістичних підприємствах слід віднести наступні:

завчасне панування замовлень та поставок, щоб, у разі виникнення форс-мажорних обставин, мати в запасі додатковий логістичний час;

зміна логістичних маршрутів, логістичних ланцюгів, а саме комбінування морського, залізничного та автотранспорту, враховуючи максимально вигідний тариф;

застосування збірних вантажоперевезень. Найбільш привабливі такі перевезення для малого і середнього бізнесу, адже дозволяють підприємцям уникнути заморожування коштів у великих партіях товару і не ризикувати великими складськими запасами під час війни;

використання M2M (Machine-to-Machine) SIM-карти для відстеження руху транспорту й оптимізації доставки товарів, з метою управління транспортним парком, ланцюгами постачання та складами [1];

ризик відсутності достатньої кількості персоналу мінімізувати шляхом максимальної оптимізації складських процесів та їх автоматизації, підвищенням рівня кваліфікації існуючого персоналу. Покращення ефективності дає змогу залучати меншу кількість людей на існуючих процесах;

Таким чином, сучасні економічні умови, в яких на даний час функціонують українські логістичні підприємства, характеризують невизначеність і швидко змінність зовнішнього середовища [3]. Тому в галузі логістики зростає значення формування способів вирішення проблем настання ризикових ситуацій. На цей час суттєво важливо вміти використовувати методи управління ризиками для будь-яких складових ланок постачань систем логістики та загалом господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Галузеві тренди. Стан логістичної галузі в Україні: тренди та особливості: веб-сайт. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/galuzevi-trendi-stan-logistichnoyi-galuzi-v-ukrayini-trendi-ta-osoblivosti>
2. Коссе І. Тренди української логістики на кінець жовтня 2022 року. AgroTimes.ua: веб-сайт. URL: <https://agro-times.ua/opinion/trendy-ukrayinskoyi-logistyky-na-ki-necz-zhovtnya-2022-roku>
3. Кустріч Л.О. Фінансовий ризик-менеджмент у сфері логістики / Л. О. Кустріч // Економіка та управління підприємствами. – 2023. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/31.pdf
4. Ісаченко О. Зберегти та забезпечити: як змінилася логістика в Україні під час війни. Плат-форма відкритих інновацій Mind.ua: веб-сайт. URL: <https://mind.ua/openmind/20241674-zberegti-ta-zabezpechiti-yak-zminilasya-logistika-v-ukrayini-pid-chas-vijni>